

Automaaler, tase 4 hindamisstandard koolilõpetajale

1. ÜLDSÄTTED

Kutseeksami eesmärk on kutse taotleja teadmiste ja oskuste vastavuse hindamine Automaaler, tase 4 kutsestandardi nõuetele.

Hindamise aluseks on „Kutse andmise kord“ Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu poolt kinnitatud 10.04.2025 otsusega nr 31, ning käesolev kord.

2. KUTSEEKSAAMI OSAD JA HINDAMINE

2.1. Esimene osa on teoreetiliste teadmiste test.

Kutseeksami hindamiskomisjon hindab taotleja teadmisi kutsestandardi Kutsekirjelduse B.2 tööosade ja B.3.1; B.3.2; B.3.3; B.3.4; B.3.5 kompetentside ning kutset läbivate kompetentside osas.

Vt. <https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/exportPdf/11021234/>

Teoreetiliste teadmiste test sooritatakse eelistatult elektroonilises keskkonnas või paberkandjal. Testi sooritamise aeg on piiratud 90 minutiga (käivitub hetkest, kui alustatakse testi täitmist, mitte keskkonda sisenemisest).

Test on sooritatud lävendi tasemel, kui õigeid vastuseid on vähemalt 70% ning testi sooritamiseks ette nähtud aega ei ole ületatud. Lävendi mittesaavutamisel ei lubata kutse taotlejat praktilise töö sooritamisele ning kutse taotlemine loetakse ebaõnnestunuks.

2.2. Teine osa on praktiliste oskuste esitlemine ehk praktiline töö, mis üldjuhul toimub kuni kahe nädala jooksul arvates teoreetiliste teadmiste testi sooritamisest.

Praktilise töö käigus hinnatakse ka kutset läbivaid kompetentse.

Praktilise eksami hindamine kantakse digitaalsetele hindamislehtedele, mis säilitatakse eksamisüsteemis hilisema andmetöötlemise eesmärgil. Praktilise eksami vastavushindamine on mitteeristav, kus hindamistulemus salvestatakse kompetentside lõikes märkega „sooritatud“ või „mittesooritatud“. Hindajale võimaldatakse ka märkmete tegemine.

Kutseeksam loetakse soorituks üksnes juhul, kui taotleja on edukalt sooritanud nii teoreetilise kui ka praktilise kutseeksami. Teoreetilise eksami sooritamine on eeltingimus praktiliseleksamile lubamiseks.

Kutseeksam viiakse läbi Euroopa peamiste autotootjate (OEM „Original Equipment Manufacturer“) poolt aktsepteeritud remontvärvisüsteeme kasutades.

3. PRAKTILISTE OSKUSTE HINDAMINE

3.1. Enne praktilise töö alustamist korraldatakse kutse taotlejale ohutusalane esmajuhendamine vastavalt ohutusjuhendile. Kutse taotleja on kohustatud praktiliste tööde teostamisel järgima kõiki ohutusnõudeid.

Ohutusjuhend on avaldatud Autokutseõppe Liidu veebilehel, aadressil:
https://autokutse.ee/wp-content/uploads/2021/11/Ohutusjuh.Automaaler_kutseeksamile_2012_EST.pdf

3.2. Taotlejal lubatakse praktilisi töid sooritama eeldusel, et ta kannab korrektset automaalaritööriistust, turvajalatseid ning kasutab nõuetekohaselt isikukaitsevahendeid.

3.3. Taotleja teostab hindamiskomisjoni poolt etteantud praktilise töö etteantud mahus ja määratud aja jooksul.

3.4. Praktiliste tööde tegevusnäitajad;

Vt. <https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/exportPdf/11021234/>

3.5. Taotleja peab sooritama etteantud praktilise töö vastavalt tööjuhisele.

3.6. Enne töö alustamist tutvustab taotleja suuliselt hindamiskomisjonile töö sooritamise tehnoloogilist ettevalmistamist (selgitab töövahendite valikut, tööde järjekorda, tööriistade seadmete ohutu kasutamise põhimõtteid jms).

3.7. Praktilisel sooritusel hinnatakse sooritatud töö mahtu, tööde teostamise järjekorda ja seadmete kasutamise oskust, valmistöö kvaliteeti, töökultuuri, tööohutuse, sh. keskkonnainõuete täitmist ja kutset läbivate kompetentside esitlemist.

Vajadusel täpsustab hindamiskomisjon soorituse vastavust vestluse käigus enne lõpliku hinnangu andmist.

3.8. Hindaja kannab hindamistulemused digitaalsetele hindamislehtedele (vt Lisa 1. „Praktilise eksami hindamisleht (Automaaler, tase 4)“), kuhu märgitakse kommentaarid soorituse tugevuste ja puuduste kohta. Kommentaaride alusel tehakse iga hinnatava kompetentsi kohta otsus „sooritatud“ või „mittesooritatud“.

Kompetents loetakse sooritatuks, kui taotleja tegevused olid professionaalsed ning üldjoontes vastasid erialastele tehnoloogilistele nõuetele. Kompetents loetakse mittesooritatuks, kui tegevused olid teostatud ebakorrektselt või tehnoloogiale mittevastavalt ning sellised tegevused tooksid reaalses töökeskkonnas kaasa negatiivseid tagajärgi.

3.9. Töökultuuri eiramise ja ohutusnõuete oluliste rikkumiste korral on hindamiskomisjonil õigus taotleja praktilise töö sooritus katkestada ning lugeda kutseeksam mittesooritatuks. Eksami katkestamise põhjus(ed) on kirjeldatud hindamiskomisjoni liikme poolt hindamislehe märkuse real.

3.10. Olenevalt kutse taotlejate arvust on hindamiskomisjonil õigus määrata, kas praktilisi töid sooritatakse ühe või mitme järjestikuse tööpäeva jooksul. Täpse ajakava teatab taotlejatele Autokutseõppe Liit ja eksamikeskusele vähemalt 7 tööpäeva enne eksami toimumist.

3.11. Praktilise eksami sooritust hinnatakse kompetentsipõhiselt viies hindamiskategoorias:

1. ettevalmistustööd;
2. kruntimine;
3. värvimine (sh värvi ja laki pealekandmine);
4. valminud töö üldmulje;
5. üldkompetentsid (sh tööohutus, töökultuur, töökorraldus jm).

Iga hindamiskategooria koosneb vastavatest kompetentsidest, millele on määratud kindel osapunktide arv vastavalt hindamislehele.

Hindamiskomisjoni liige hindab iga kompetentsi vastavust nõuetele ning märgib digitaalsel hindamislehel tulemuse „sooritatud“ või „mittesooritatud“.

Sooritatuks hinnatud kompetentsi osapunktid arvestatakse praktilise eksami punktisummasse. Mittesooritatuks hinnatud kompetentsi osapunkte ei arvestata.

Praktiline eksam loetakse sooritatuks, kui taotleja kogub praktilisel eksamil kokku vähemalt 80 osapunkti.

Lisa 1. Praktilise eksami hindamisleht (Automaaler, tase 4)

Hindamise kategooria	Tegevus	Hindamiskriteerium	Vastavus nõuetele	Osapunktid
Ettevalmistustööd	Detaili paigaldus	Taotleja paigaldab detaili kuni 10 minuti jooksul. Kontrollib detaili, hindab kahjustusi ja planeerib kinnituste paigutuse. Paigaldab detaili oma kasvule sobivale kõrgusele nii, et kinnitused ei takistaks kruntimise ja värvimise ajal materjali ligipääsu kõikidele detaili osadele. Detail on stabiilselt kinnitatud ega kuku ega logise asendi muutmisel (vertikaalne/horisontaalne).	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	3.33
Ettevalmistustööd	Pesu	Taotleja peseb detaili enne töö alustamist, et kahjustused oleksid selgelt nähtavad ja hinnatavad. Kasutab sobivaid puhastusvahendeid. Puhastab detaili igas ettevalmistusetapis, et vältida saaste sattumist pinnale ning eemaldab lihvimistolmu enne järgmiste materjalide pealekandmist.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	3.33
Ettevalmistustööd	Lihvimine (võtted)	Lihvib pinda sihipäraselt ja ratsionaalselt, vältides liigseid liigutusi ja tööriista nurga kasutamist. Lihvimise tulemusena saavutatakse ettenähtud efekt.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	3.33
Ettevalmistustööd	Abrasiivi valik	Valib igaks tööetapiks sobivad abrasiivid. Vähendab riske töö edenedes ning kasutab viimistlus lihvimisel ruumilist (mahukat) abrasiivmaterjali, et saavutada ühtlane lihvitud pind.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	3.33
Ettevalmistustööd	Pahtli segamine ja pealekandmine	Segab pahtli ja kõvendi vastavalt tootja juhiste. Arvutab õigesti kõvendi koguse ning kasutab kahjustuse suurusele vastavat pahtlikogust. Kannab pahtli matistatud pinnale, kasutab pahtlilabidat oskuslikult, ei kanna pahtlit liiga suure alana ning jaotab selle ühtlaselt ümber kahjustuse.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	3.33
Ettevalmistustööd	Tööriistade valik	Valib iga ettevalmistusetapi jaoks sobivad tööriistad ning kasutab neid õigesti.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	3.33

Ettevalmistustööd	Kruntimine	Happekrunt on kantud õigesti ja vastavalt tootja nõuetele palja metalli isoleerimiseks.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	4
Ettevalmistustööd	Kuiva krundikihi paksus	Krundikihi paksus ja ühtlus vastavad tootja lubatud piirväärtustele ning näitavad korrektset pealekandmist.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	4
Ettevalmistustööd	Krunti lihvimine	Lihvimisel esineb minimaalne arv läbihõõrdumisi. Nurgad ei ole läbi lihvitud. Pind on ühtlaselt lihvitud ning vastab tootja tehniliste nõuetele.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	4
Värvimine ja lakkimine	Läbilihvitud alade isol.	Õpilane isoleerib kõik lihvitud ja läbihõõrdunud kohad korrektselt	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	5
Värvimine ja lakkimine	Püstoli valik/seadistud	Valib sobiva värvipüstoli. Püstoli seadistamine värvikambris võtab maksimaalselt 2 minutit. Seadistus on korrektne (õhuvool, lehvik, materjali etteanne, sisselaskerõhk).	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	5
Värvimine ja lakkimine	Pinna pesu, vahalapp	Enne värvimist puhastab detaili vastavalt nõuetele: veepõhise värvi puhul puhastab detaili enne kambrisse viimist antsilikooniga ning kambris kasutab antistaatilist vahendit ja tolmulappi.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	5
Värvimine ja lakkimine	Värvipihustamine	Värv on pihustatud vastavalt tootja tehnoloogiale. Kihid ja tööetapid on õigesti järgitud ning täiskihi, efektkihi ja poolkihi proportsioonid on korrektsed. Lakk on pihustatud vastavalt tootja tehnoloogiale.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	5
Värvimine ja lakkimine	Materjalide segamine	Segab materjale vastavalt tootja tehnilisele dokumentatsioonile, kasutades mõõduanuma, mõõdujoonlauda ja tootja segamisprogramme.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	5
Värvimine ja lakkimine	Värvi valimine	Valib värvitooni vastavalt värvikoodile ning oskab kasutada spektromeetrit värvitooni määramiseks.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	5

Lõpptulemus	Ühtlus	Detail on täielikult värvitud ja lakitud. Pinnal puuduvad pilvisus, tumedad alad (liigne värv) ja heledad laigud (värvi puudujääk).	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	5
Lõpptulemus	Eeltöövead	Detailil ei ole näha remondi ja viimistlus jälgi.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	5
Lõpptulemus	Voolamine/kuivus	Detailil on kõik ühtlasilt lakitud, ei ole kuivust ega voolamist	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	5
Lõpptulemus	Üldmulje	Hinnatakse, kas detail vastab müügikvaliteedile või mitte	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	5
Läbivad kompetentsid	Tööohutus	Kasutab kogu eksami vältel isikukaitsevahendeid korrektselt ja ilma meeldetuletuseta. Ei loo ohtlikke olukordi ega tee ohtlikke tegevusi.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	3.34
Läbivad kompetentsid	Töökultuur	Järgib töökorralduse ja töökultuuri reegleid, hoiab töökoha korras ega viska jäätmeid põrandale.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	3.34
Läbivad kompetentsid	Tööaja planeerimine	Püsib ettenähtud ajaraamides, ei venita tööd ning oskab oma tegevusi planeerida.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	4
Läbivad kompetentsid	Tehnoloogia järgimine	Järgib kõiki tootja poolt kehtestatud tehnoloogilisi nõudeid ja materjalide kasutusjuhiseid.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	4
Läbivad kompetentsid	Digioskused	Oskab kasutada arvutit ning leida vajaliku tehnilise ja tootjapoolse informatsiooni.	☐ Sooritatud ☐ Mittesooritatud	3.34

Praktilise eksami osapunktide summa: suurim võimalik 100

Praktiline eksam loetakse sooritatuks, kui taotlejale on kogunud vähemalt 80 osapunkti.

Hindamise tulemus:

☐ Praktiline eksam sooritatud

Hindaja nimi ja allkiri: _____

☐ Praktiline eksam mittesooritatud

Kuupäev: _____